

Micha Brumlik

Judaismus

Je judaismus náboženstvím strachu a pomsty, zastíněným všemocností zákonů, utvářeným domýšlivostí a rasovou hrdostí a podloženým nesplnitelným utopismem? Jsou v něm zachovány přísné patriarchální struktury? Málomocné náboženství bývá konfrontováno s tolika předsudky a stereotypy jako právě judaismus. Micha Brumlik podává informace o rozporuplné a fascinující jednotě víry, národa a náboženství. Ukazuje vznik judaismu, jak ho známe dnes, a věnuje se složitému vztahu mezi křesťanstvím a judaismem, podrobně také hodnotí postavení ženy a objasňuje mylně pochopené vyvolení lidu Izraele.

Autor

Micha Brumlik je doktor filozofie narozený roku 1947. Od roku 2000 působí na Institutu pro všeobecné vzdělávání na Univerzitě Johanna Wolfganga Goetheho ve Frankfurtu nad Mohanem. V letech 2000–2005 byl ředitelem Institutu Fritze Bauera (Centrum pro studium a dokumentaci dějin a následků holocaustu) ve Frankfurtu nad Mohanem. Je autorem četných publikací.

Micha Brumlik

Judaismus

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Micha Brumlik
JUDAISMUS

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE:

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
www.grada.cz
jako svou 4897. publikaci

Z německého originálu *Judentum, Wissen was stimmt* (ISBN 978-3-451-05796-0), vydaného nakladatelstvím Verlag Herder GmbH, Freiburg, v roce 2007, přeložil Antonín Šedivý.

Odpovědný redaktor Zdeněk Kubín
Sazba a zlom Radek Vokál
Počet stran 96
Vydání 1., 2012

Recenzovala:
PhDr. Lena Arava-Novotná, ThD.

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Micha Brumlik, *Judentum. Wissen was stimmt* © 2007 Verlag Herder GmbH, Freiburg im Breisgau
Cover Layout: R·M·E Roland Eschlbeck
Czech edition © Grada Publishing, a.s., 2012
Cover Photo © fotobanka Allphoto

ISBN 978-80-247-3914-4

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

ISBN 978-80-247-8158-7 ve formátu PDF
ISBN 978-80-247-8159-4 ve formátu EPUB

Obsah

PŘEDMLUVA PŘEKLADATELE	7
1. ÚVOD	9
2. VYMEZENÍ NÁBOŽENSTVÍ	12
»Všichni Židé jsou sionisté«	
Rozporuplná jednota víry, národa, náboženství a státu	12
»Judaismus je náboženství zákona«	
Mylný nesoulad mezi zákonem a evangeliem	20
»Judaismus je matkou křesťanství«	
Jak se judaismus rozešel s křesťanstvím	23
3. ČLOVĚK A BŮH	33
»Judaismus je náboženství msty«	
Víra ve spravedlnost	33
»Judaismus je náboženství strachu«	
Plnit Boží příkazy	38
»Judaismus je náboženství spravedlivých činů«	
Tóra jako cesta k životu	45
»Judaismus je náboženství ritualismu«	
Svěcení všedního i posvátného	49

4. NÁBOŽENSTVÍ A SPOLEČNOST	51
»Judaismus je náboženství domýšlivosti«	
Vděčně přijmout Boží vyvolení	51
»Judaismus je náboženství rasové povýšenosti«	
Každý se může připojit ke společenství Izraele	57
»Judaismus je patriarchální náboženství«	
O roli sexuality, rodiny a vztahů mezi mužem a ženou	62
»Judaismus je náboženství utopismu a nacionalismu«	
Touha po vlasti a celosvětové spravedlnosti	74
5. PŘÍLOHA	84
Chronologie	84
Glosář	86
Vybraná literatura	92

Předmluva překladaatele

V překladu knihy *Judaismus* jsou použita pravidla přepisu hebrejských a aramejských výrazů navržená Bedřichem Noskem v knize *Judaismus od A do Z* (Praha: Sefer, 2009). V případě biblického textu (Starý a Nový zákon) a přepisu biblických jmen, stejně jako v případě zkratk jednotlivých knih, jsme se řídili českým ekumenickým překladem (*Bible: Písmo svaté Starého i Nového zákona*. Praha: ČBS, 1994). Liturgické texty byly převzaty z českého překladu Jiřího Blažka a Markéty Holubové (*Sidur Adir ba-marom*. Praha: Tomáš Bergman, 2009). Překlad textů z traktátu *Pirkej Avot* je z knihy *Výroky otců* (Praha: Sefer, 1994), ostatní talmudické texty přeložil překladatel knihy z anglického překladu s přihlédnutím k originálnímu textu (*Talmud Bavli: Schottenstein Edition*. New York: Mesorah Publications). V knize se také objevuje český překlad Platónových *Zákonů* (Praha: OIKOYMENH, 1997). Dále je třeba se zmínit o použití zkratky o. l. (občanského letopočtu – jde o paralelu k n. l., našeho letopočtu) a slova Žid, které se může psát s velkým (označení příslušníka etnika) i malým (označení příslušníka náboženského vyznání) počátečním písmenem. V našem překladu jsme vzhledem k zaměření knihy zvolili jednotnou variantu s velkým počátečním písmenem. V příloze jsme přepracovali seznam doporučené literatury s ohledem na českou jazykovou oblast. Velký dík patří doc. PhDr. Bedřichu Noskovi, CSc., a ThDr. Markétě Holubové, Th.D., za jejich pomoc a odborné rady. V knize jsme opravili řadu faktických chyb, za správnost dalších údajů a za uvedené názory odpovídá autor.

Úvod

Jak chápe judaismus sám sebe? To ihned vyvolává další otázku: Jaký podíl mělo zneužití spisů Nového zákona na vývoj nenávisti k Židům v církvi; nenávisti, která nakonec v podstatné míře zapříčinila genocidu evropských Židů.

Sebepochopení
judaismu

Rabín Leo Baeck, poslední významný zástupce německého judaismu, publikoval v roce 1938 svůj průkopnický spis *Das Evangelium als Urkunde der jüdischen Glaubensgeschichte* (Evangelium jako dokument dějin židovské víry). V něm konstatuje, že Ježíšovo poselství a křesťanská evangelia jsou židovské knihy. Evangelium, jak Baeck říká, je židovská kniha, jelikož »čistý vzduch, který ji naplňuje a který dýchá, je Písmo svaté, protože v něm působí pouze židovský duch. Protože v něm zaznívá židovská víra a židovská naděje, židovský zármutek a židovské utrpení, židovské vědění a židovské očekávání – jde o židovskou knihu uprostřed židovských knih. Judaismus jej nesmí přejít, nesmí jej podceňovat, ani se ho chtít zříct. Zde má judaismus pochopit a poznat sám sebe.«

Judaismus
a křesťanství

Kvůli příbuznosti judaismu a křesťanství nemusí být silná rivalita překvapující. V dějinách křesťanského západu však vedla velmi často k hrozným a krvavým následkům, naposledy v éře národního socialismu. Vzdělaná veřejnost si toho je dnes vědoma právě tak jako osvícení duchovní obou křesťanských vyznání. Při zpětném pohledu na *šoa* a spoluvinu křesťanských církví jako institucí se dnes bádá, vyučuje a káže jinak – citlivěji, s větším historickým vědomím a s větším záběrem.

Avšak stále se ještě v kázáních, teologických výkladech a také ve veřejných diskusích, přes všechnu dobrou vůli, najdou zděděné předsudky, ve kterých neblahé dějiny antisemitismu stále pokračují. Judaismus je chápán jako starozákonní víra s principy typu »oko za oko, zub za zub« a také jako »náboženství msty«. Na tomto pozadí je judaismus pokládán za náboženství, které nezná víru v Boží milosrdenství, a proto své vyznavače uvádí do stavu neurotického jednání. Je tudíž považován za »náboženství strachu«, za tvrdé náboženství zákona, na rozdíl od křesťanského evangelia milosrdenství. Židovství prý zná spravedlivého Boha pomsty, ale ne Boha milosrdenství a odpuštění. Tím se jeví jako »náboženství zákona«. Podle těchto předsudků musí být důsledkem přesného až úzkostlivého dodržování mnohdy nesrozumitelných příkazů strach. Proto je judaismus chápán jako náboženství bez niterného obsahu, jež působí jako víra plná prázdného ritualismu, jako »náboženství tradic a zvyků«.

K tomu se přidává židovské sebevědomí Bohem vyvoleného národa, které nežidé vnímali odjakživa s podezřením. Židé jsou považováni za národ živený arogantním přesvědčením o vlastním vyvolení. Judaismus tak vypadá jako domýšlivá a vychloubačná víra, jež přináší Boží zaslíbení především svým vyznavačům. Lidé v něm vidí náboženství, k němuž je příslušnost rasově podmíněna, a vzniká pouze tím, že se člověk narodí jako Žid. Judaismus je tudíž považován za »náboženství rasové povýšenosti«. Tomu prý odpovídá extrémní diskriminace v rámci židovského společenství, judaismus je představován jako náboženství, kde jsou ženy vědomě utlačovány, a je tedy »patriarchálním náboženstvím«. Víra ve vlastní vyvolení, patriarchát a lpění na světských příslibech, jako je sociální spravedlnost nebo biblické zaslíbení země, vtiskují judaismu dvojí strukturu, která pomáhá vytvářet národ. Tato struktura je zvláště vhodná k přijetí extrémistických pravicových a levicových ideologií, a proto může přejít v »utopistické nebo nacionalistické náboženství«. Nicméně ani to neučinilo Židy šťastnými. Z tohoto pohledu se juda-